

LÄTI SALOME PRANTSLASTE MAITSE JÄRGI: Kui lavastust pisut ümber teha, saaks hea ooperi.

HARRI ROSPU

OOPER

Meistriteos verise Furbyga

“Salome” võiks olla Estonia hetke parim lavastus. **Richard Strauss** ooper piibli ja **Oscar Wilde**’i draama põhjal on meisterlik vaimusünnitise ja ka esietenduse muusikaline teostus ei välista võimalust saada kõrgeimaks tipuks teatri hooajas. Aga mõned lavastajate ebaõnnestunud teostatud (või justkui pooleli jäänud) ideed viivad mitmel kõige pöördelisemal ja tähenduslikumal hetkel pingeindikaatorid haripunkti asemel nulli. Traditsioonide ja neist eemaldumise piiril liikuv lavastuses on ka häid leide, aga silma häirivad ja ebalooilised lahendused jätavad üldmuljesse unustamatu pleki.

Hea sünge elamuse annab vangistatud prohvet Jochanaan

kongi raske veeremine lavale, nagu ka selle kadumine tagasi musta sügavikku. Massiivse puuri lavalejõudmisel lavastus õieti käima lähebki – pinge Salome ja teda ära põlgava prohveti vahel kogub ohtlikke pöördeid.

NIMITEGELASE OLEMUST suudab lavastus mõtestada küll. Salome igatseb tugeva meesalge järele, tahab “midagi muud”, et vaigistada rahulolematust teda tavaliselt ümbritsvate inimeste suhtes – tema emal on hoora maine, kasuisa ahistab seksuaalselt, temasse armunud Narraboth on nõrk ebaatraktiivne igatseja Salome-taolise tugeva tüübi jaoks. Küsides kasuisalt oma keha eest Jochanaani pead, nõuab Salome seda osalt nagu julmast kinnisideest

haaratud despoot, aga samas nagu laps kodulooma või mänguasja – ja ta saab oma verise Furby.

Ieva Kepe on hea Salome – tugeva noore häälega, dramaatiline, mõjuva “saatusliku naise” tumeda tämbriga alumises registris. Ilus habras lauljanna stiilse kehahoiaku ja liikumisega on **Jassi Zahharovile** (Jochanaan) tugev vastasmängija. Ka Salome ema (**Riina Airene**) ja kasuisa Herodese (**Ivo Kuusk**) vahelised pained jõuavad saali. Airennel on annet hävitatud hingega naiste valulikele rollidele, Kuuse “musta opereti” stiilis esitus lisab peategelaste suhetesse pinevust. Orkestril on “Salomes” öelda rohkem kui ooperis enamasti ning ülesande kaalukust on tõsiselt võetud.

Lavastus soovib vältida liiga ootuspäraseid lahendusi, aga asemele astub mitmel puhul põhjendamatus ja isegi igavus (alates pantomiimist etenduse alguses). Mõni saatuslik hetk on hästi antud – näiteks see, kuidas sünnib

Salome idee prohvet “endale saada” ja teda nõ postuumselt armastada. Aga kolm üliolulist sündmust on lavale pandud valearvestusega.

Loobutud on striiptiisist “Seitsme loori tantsu” ajal, et publik ei jagaks silma läbi Herodese lihaliikku huvi Salome (osatäitja) vastu, vaid kujutleks ise Salome pulmaööd kasuisaga ning mõistaks seejuures oma madalad instinktid hukka. Mõte pole halb, aga praegu poolitab kõige meelama-sün-

gema muusika, omamoodi surmatantsu ajal lava stiilitundetu verine palakas ning kardina ette jäävatele tegelastele pole suudetud leida ei poose ega liikumist.

VERD TILKUVAL KANDIKUL too- dud prohveti peaga mängib Salome pikalt ja peaaegu harjunult nagu tuttava mänguasjaga, õudus kaotab ruttu mõju ja maharaiutud pea muutub koomiliseks rekvisiidiks. Samal ajal istuvad Salome ema ja Herodes rahulikus lõdvas poosis nagu kaks koera pissitavat pensionäri, kuigi neid peaks valdama ülim šokk. Laibasuudlemise õudne hetk möödub nagu muuseas ja mõjutult.

Viimaks, Herodese ootamatu pööre, käsk “Tapke see naine!” on tehtud mõttetuks ripatsiks. Teose mõte ja mõju ähmastub.

Kui lavastust pisutki ümber teha, saaks eesti publik hinnatava ooperielamuse.

Richard Strauss ooper “Salome”

Dirigent Paul Mägi.
Lavastajad Françoise Terrone,
Philippe Godefroid
(Prantsusmaa).

Osades: Ieva Kepe (Läti), Jassi Zahharov, Riina Airene, Ivo Kuusk, Vello Jürna.
Estonia teatris 3. märtsil.

ANNELI REMME